ROZMAITOŚCI.

Ner 19. dnia 12. Maja 1826.

PROGRAMMA.
Obchodu Żałobnego w Warszawie, po Wiekopomnéy pamięci Nayiaśnieyszym CESARZU ALEXANDRZE I.

(Ciąg dalszy.)

IV. PORZĄDEK WEWNĘTRZNY W KOŚCIELE.

1. URZĄDZENIE KOŚCIOŁA OGÓLNE.

Będzie urządzonych w kościele katedralnym Działów 17, to iest:
w Praesbiterium cztéry,
w samym kościele trzynaście.

Cztery Działy w Praesbiterium uformowane, przeznaczone są:
I. dla Tronu i Orszaku, który go będzie otaczał.
II. dla Duchowieństwa.
III. dla Xięcia Namiestnika, Senatu i Ministrów.
IV Dział, stanowią Chóry dla Dam.

Trzynaście Działów w samym kościele, będą przeznaczone iak następuie:
I. we środku kościoła, na katafalk.
II. przed katafalkiem, w nieiakiém od niego oddaleniu, dla Woyskowych.
III. Między filarem Województwa Krakowskiego i filarem Województwa Kaliskiego.
w odstępie piérwszym, dla Posłów i Deputowanych;
w odstępie średnim, dla Posłów i Deputowanych;
w odstępie naywyższym, dla Radzców Woiewódzkich.
IV. Między filarem Województwa S[illegible]domierskiego i filarem Województwa Lubelskiego:
w odstępie piérwszym, dla Radzców Stanu i Referendarzów Stanu;
w odstępie średnim, dla Da[illegible],
w odstępie naywyższym, dla Dam.
V. Między filarem Województwa Kaliskiego i filarem Województwa Płockiego:
w odstępie piérwszym, dla Posłów i Deputowanych;
w odstępie średnim, dla Posłów i Deputowanych;
w odstępie naywyższym, dla Radzców Woiewódzkich.
VI. Między filarem Wtwa Lubelskiego i filarem Wtwa Mazowieckiego.
w odstępie piérwszym { dla Członków Sądu Naywyższego, dla Członków Kommissyi Oświecenia, dla Radzców i Assesorów Izby Obrachunkowéy;

)(

w odstępie średnim i naywyższym	dla Sądu Appelacyynego, Sądu Kryminalnego, Kommissyi Centralnéy Likwidacyynéy, Prokuratoryi, Dyrekcyi Główněy Kredytowéy, Trybunału Cywilnego, Trybunału Handlowego i Dyrekcyi Szczegółowéy Mazowieckiéy.

VII. Między filarem Wtwa Płockiego i filarem Wtwa Podlaskiego:

w odstępie piérwszym	dla Prezesów Kryminalnych, Prezesów Trybunałów Cywilnych i Handlowego, Prezesów Kommissyy Woiewódzkich, dla Członków Kommissyi Województwa Mazowieckiego;
w odstępie średnim i naywyższym	dla Biura Rady Stanu, dla Wydziałów i Biur Kommissyi Oświecenia, Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych, Woyny, Skarbu i Izby Obrachunkowéy.

VIII. Między filarem Wtwa Mazowieckiego i filarem Wtwa Augustowskiego:

w odstępie piérwszym	dla Referendarzów Stanu Nadzwyczaynych i Wice - Referendarzów, tudzież Rektora i Dziekanów Uniwersytetu Warszawskiego;
w odstępie średnim i naywyższym	dla Kuratorów, Inspektora, Professorów Uniwersytetu i Rektorów Szkół Warszawskich.

IX. Między filarem Wtwa Podlaskiego i filarem ostatnim:
w odstępie piérwszym, dla Korpusu Górniczego i dla Korpusu Leśnego;
w odstępie średnim, dla Starszych Kupieckich;
w odstępie naywyższym, dla Obywatelów i Starszych Cechowych.

X. Między filarem Wtwa Augustowskiego i filarem ostatnim:
w odstępie piérwszym, dla Korpusu Pocztowego i dla Korpusu Dróg i Mostów;
w odstępie średnim, dla Radzców i Ławników Urzędu Municypalnego;
w odstępie naywyższym, dla Obywatelów i Starszych Cechowych.

XI. Pozostać ma wolnym, między katafalkiem i Praesbiterium, dla odbywania Obrzędów religiynych.

XII. Pozostać ma wolnym, między katafalkiem i Oddziałem drugim, a to dla odbywania Obrzędów Religiynych.

XIII. Przeznaczony na umieszczenie Muzyki Żałobnéy, na Chórach.

12. URZĄDZENIE KOŚCIOŁA SZCZEGÓLNE.

Co do Praesbiterium:

Dział I. Mieysca bezpośrednio Tron otaczaiące, przeznaczone są dla Wielkich Urzędników Dworu, Szambelanów, Kamerjunkrów i Dworzan Zastępczych.

Mieysce między Tronem i stallami, rzeznaczone iest dla Jenerałów oboyga Narodów, Cudzoziemców wysokiego stopnia, Konsulów i t. d. w pozycyi 81 Orszaku wymienionych.

Dział II. Duchowieństwo otaczać będzie Arcybiskupa celebruiącego, obok Ołtarza, na przeciwko Tronu.

Stalla zwyczayne, pod samemi Chórami, przeznaczone są dla Prałatów i Kanoników.

Dział III. Między amboną, pod filarem Wtwa Krakowskiego wystawioną, i krzesłami Senatu, będzie mieysce oddzielne dla Xięcia Namiestnika Królewskiego.

Krzesła Senatu tak będą urządzone, ażeby w piérwszym rzędzie, na téy stro-

nie, gdzie będzie Xiążę Namiestnik, było krzeseł 12; — piérwsze od Ołtarza dla Prezesa Senatu, cztéry następne dla Biskupów; — siedm dla Kasztelanów naystarszych.

W piérwszym rzędzie od strony Tronu będzie krzeseł 14; — piérwsze 10 dla Woiewodów, cztery ostatnie dla Ministrów. — W drugim rzędzie po iednéy i po drugiéy stronie, zasiadać będą Kasztelanowie i Sekretarz Senatu.

Dział IV. W Chórze od strony loży, umieszczonych będzie Dam 20; w Chórze od strony Zakrystyi, umieszczonych będzie Dam 16.

Z dwóch stron Ołtarza, stać będą uczniowie Szkoły Applikacyynéy.

Co do kościoła:

Dział I. Katafalk urządzony będzie podług rysunku potwierdzonego. — Na około soklu, na którym złożona będzie trunna, ustawione będą taborety dla Dekoracyy orderowych.

Przy samym soklu, po prawéy i po lewéy stronie, będą cztery taborety na Mundury N. Cesarza Alexandra Senatowi, Woysku i Pułkom darowane.

Na stopniach katafalku, od strony Ołtarza, po prawéy i po lewéy stronie, stać będzie taboretów cztery, na których złożone będą ofiary.

Na około katafalku stać będą Oficerowie z różnych pułków Gwardyi z dobytemi szpadami; — dwie kompaniie Grenadyierów Gwardyi stać będą po obu stronach kościoła.

Dział II. Dla odznaczenia ustępu, między Oddziałem drugim i katafalkiem, stać będą z iednéy i z drugiéy strony kościoła, przy filarach, dwóch Pomocników Mistrza Obrzędów; — ieden przy filarze Wtwa Podlaskiego, drugi przy filarze Wtwa Augustowskiego.

Pięć pierwszych rzędow tego Oddziału przeznaczonych iest dla Jenerałów i wyższych Officerów, za nimi stać będą Oficerowie inni.

Dział III. Odstępy, pierwszy i średni, mieć będą każden trzy rzędy ławek, tak urządzonych, ażeby się w tych dwóch odstępach pomieścić mogło Posłów i Deputowanych 60.

W odstępie trzecim, będą mieysca stoiące na 45 Radzców Woiewódzkich.

Dział IV. W odstępie piérwszym, urządzone będą ławki dla pomieszczenia 11 Radzców Stanu Zwyczaynych, 10 Radzców Stanu Nadzwyczaynych, oraz 7 Referendarzów Stanu. — Odstępy średni i naywyższy, tak urządzone będą, ażeby na sześciu rzędach ławek pomieściło się Dam 54.

Dział V. Odstępy, piérwszy i średni, mieć będą każden trzy rzędy ławek tak urządzonych, ażeby się w tych dwóch odstępach, pomieścić mogło Posłów i Deputowanych 00. W odstępie trzecim, będą mieysca stoiące na 45 Radzców Woiewódzkich.

Dział VI. Odstępy, piérwszy, średni i naywyższy, tak będą urządzone, ażeby na 9 rzędach ławek, w piérwszym odstępie, siedziało osób 24, w odstępie średnim i naywyższym, osób 67.

Dział VII. W piérwszym Odstępie, na trzech rzędach ławek, pomieścić należy Osób 24, w odstępie średnim i naywyższym stać będzie Urzędników Biurowych 70.

Dział VIII. W piérwszym odstępie, na trzech rzędech ławek, siedzieć będzie Referendarzów Stanu Nadzwyczaynych 17, Wice-Referendarzów 5, tudzież Rektor i 5 Dziekanów Uniwersytetu. — W odstępie średnim i naywyższym, na 6ciu rzędach ławek, siedzieć będą: Inspektor Jeneralny, Kuratorowie, Professorowie Uniwersytetu i Rektorowie Szkół Warszawskich.

Dział IX. W piérwszym, średnim i naywyższym odstępie, stać będą Urzędnicy i Obywatele, iak się to wyżéy powiedziało.
Dział X. W piérwszym, średnim i naywyższym odstępie, stać będą Urzędnicy i Obywatele, iak się to wyżéy powiedziało.
Dział XI. i XII. zostaią wolne.
Dział XIII. W tym Dziale pomieszczeni będą muzycy i śpiéwacy, podług porządku przez Dyrekcyią właściwą wskazanego.

3. POMIESZCZENIE OSÓB W KOŚCIELE.

Za weyściem do kościoła osób Orszak składaiących, pomieszczenie ich porządkiem Oddziałów, będzie następuiące:

Z Oddziału I. Wice-Prezydent, Adjutant Placu, Major Placu, pozostaną w Dziale drugim, dla woyska przeznaczonym.

Kommendant Placu uda się na mieysce koło Tronu.

Dowódzca Pułku Strzelców Konnych zatrzyma się w Dziale II. kościoła.

Z Oddziału II. Pomocnik Mistrza Obrzędów zaprowadzi 40 Obywateli, bilety maiących, do Działu i odstępu właściwego, 20 z iednéy strony i podobnież 20 z drugiéy strony. — Umieści podobnie Radnych i Ławników Urzędu Municypalnego, tudzież iednego Starszego z każdego Cechu, z chorągwią, na mieyscu przeznaczoném.

Prezydent Municypalności, iako Radzca Stanu, zabierze mieysce sobie właściwe w Dziale IV.

Pomocnik Mistrza Obrzędów tego Oddziału pozostanie na stronie Starszych Kupieckich, przestrzegaiąc porządku w odstępie średnim i naywyższym tego Działu, z uwagą, ażeby późniéy nadeyść maiącym, przechód przez te odstępy był ułatwiony.

W Dziale X. tegoż samego porządku pilnować będzie, wcześnie do tego wyznaczony od Prezydenta Municypalności, ieden z Ławników.

Z Oddziału III. Pomocnik Mistrza Obrzędów zaprowadzi, środkiem kościoła i Praesbiterium, po 4 Xięży każdego Konwentu i Seminarium Głównego do Zakrystyi, gdzie dalszego polecenia Xięża od Arcybiskupa oczekiwać będą; — sam Pomocnik Mistrza Obrzędów zbliży się do Tronu, gdzie oczekiwać będzie na rozkazy Mistrza Obrzędów, przy którym ciągle zostawać ma.

Z Oddziału IV. Pomocnik Mistrza Obrzędów umieści Rektorów Szkół Warszawskich na ostatniéy ławce Oddziału VIII.; na bliższych ławkach Professorów Uniwersytetu, Inspektora Jeneralnego i Kuratorów; na trzeciéy ławce odstępu piérwszego umieści Rektora i Dziekanów, zostawuiąc w tymże odstępie wolne mieysce dla 17 Referendarzów Stanu Nadzwyczaynych i pięciu Wice-Referendarzów.

Zaś sam Pomocnik Mistrza obrzędów uda się do filaru Wztwa Sandomierskiego, gdzie zostanie przez cały ciąg Obrzędu.

Jak tylko Oddział IV. weydzie do kościoła, Arcybiskup poprzedzony Biskupami, Prałatami i Kanonikami, uda się do drzwi kościelnych, gdzie oczekiwać będzie Mar królewskich.

Z Oddziału V. Pomocnik Mistrza Obrzędów przeprowadzi Radzców Woiewódzkich na mieysce ich przeznaczenia w Dziale III. i IV., tudzież umieści Posłów i Deputowanych, tak, żeby, ile być może, Woiewództwo Krakowskie i Sandomiérskie znaydowało się w odstępie piérwszym, Działu III.; Woiewództwo Kaliskie i Lubelskie w odstępie piérwszym Działu V.; Woiewództwo Płockie i Mazowieckie w odstępie średnim Działu III; Woiewództwo

Podlaskie i Augustowskie w odstępie średnim Działu V. — Posłowie niosący Chorągwie, po zawieszeniu ich przy filarach, udadzą się na właściwe mieysca.

Sam Pomocnik Mistrza Obrzędów stanie obok filaru Województwa Sandomierskiego.

Z Oddziału VI. Czterey Dworzanie niosący Skrzynię Jałmużniczą, złożą ią u stóp katafalku od strony Wielkiego Ołtarza, a sami, z dwóch stron téyże skrzyni stać będą.

Szambelani, do oddawania iałmużny przeznaczeni, póydą do Tronu; — czterech Dworzan Zastępczych, przed Szambelanami idących, póydzie za nimi do Tronu.

Oficerowie niosący Mundury N. Cesarza Alexandra darowane pułkom, staną przy filarze Wtwa Płockiego.

Jenerał niosący Mundur N. Cesarza Alexandra, darowany Woysku Polskiemu, i Senator niosący Mundur N. Cesarza Alexandra darowany Senatowi, staną przy filarze Wtwa Mazowieckiego.

Z ośmiu Jenerałów, niosących Dekoracyie Orderowe, czterech na przodzie idących stanie między filarami Wtwa Płockiego i filarami Wtwa Podlaskiego, obróceni tyłem do Działu VII.

Drudzy czterey Jenerałowie staną naprzeciw tamtych, między filarem Wtwa Mazowieckiego i filarem Wtwa Augustowskiego, obróceni tyłem do Działu VIII.

Senator Kasztelan, niosący Miecz, stanie u dołu katafalku, od strony filaru Wtwa Mazowieckiego, tyłem obrócony do Działu VIII.

Senator Kasztelan, niosący Kulę Ziemską, stanie u dołu katafalku, od strony filaru Wtwa Płockiego, tyłem obrócony do Działu VII.

Senator Woiewoda, niosący Berło, stanie na pierwszym stopniu katafalku, od strony filaru Płockiego, tyłem obrócony do Działu VII.

Senator Woiewoda, niosący Koronę, stanie na pierwszym stopniu katafalku, od strony filaru Mazowieckiego, tyłem obrócony do Działu VIII.

Pomocnik Mistrza obrzędów tego Oddziału stanie przy filarze Wdztwa Sandomierskiego.

Z Oddziału VII. Jak tylko Oddział VI. weydzie do kościoła, Arcybiskup z całém Duchowieństwem spotka Mary Królewskie za drzwiami kościoła i czekać będzie, póki trunna zdiętą z Mar nie zostanie; wtenczas obróci się ku kościołowi, i poprzedzony Biskupami i całém Duchowieństwem, sam poprzedzać będzie niosących trunnę i uda się na swoie mieysce: a w tém muzyka stósowna da się słyszéć.

Jak tylko trunna i Popiersie N. Cesarza Alexandra wniesione zostaną do kościoła, wszyscy obecni powstaną.

Senatorowie, Jenerałowie, Posłowie i Radcy Stanu, tudzież Urzędnicy Dworu niosący trunnę, postąpią ku katafalkowi, weydą po stopniach na wierzch onego i ustawią trunnę na soklu, a Popiersie na postumencie przygotowanym. To uczyniwszy, zeydą stopniami z drugiéy strony katafalku.

Natenczas Senator Wojewoda niosący Koronę i Senator Woiewoda niosący Berło weydą stopniami, położą na trunnie Koronę i Berło, a drugiemi stopniami zeydą z katafalku.

Senatorowie i Kasztelani niosący Miecz i Kulę Ziemską, wstąpią na wierzch katafalku i złożą ie również na trunnie.

Jenerałowie niosący Dekoracyie Orderowe, weydą na wierzch katafalku, i złożą 4 Dekoracyie od strony Wielkiego Ołtarza, a 4 od strony przeciwnéy.

Senator niosący Mundur N. Cesarza Alexandra, darowany Senatowi, weydzie na katafalk i złoży go na taborecie po prawéy stronie soklu.

Jenerał niosący Mundur N. Cesarza Alexandra, darowany Woysku Polskiemu, wstąpi na wierzch katfalku i złoży ten Mundur na taborecie, przy samym soklu, na prawéy stronie onego umieszczonym; nakoniec Oficerowie niosący Mundury N. Cesarza Alexandra Pułkom darowane, wstąpią na katafalk i złożą ie na taborecie przy samym soklu, po lewéy stronie onego umieszczonym.

Po złożeniu takowém Senatorowie, Jenerałowie, Posłowie, Radzcy Stanu, Urzędnicy Dworu i Oficerowie udadzą się na mieysca sobie przeznaczone.

Pomocnik Mistrza Obrzędów tego Oddziału stanie od strony filaru Wtwa Krakowskiego.

Z Oddziału VIII. Xiążę Namiestnik uda się w towarzystwie Adjutantów swoich, poprzedzony Pomocnikiem Mistrza Obrzędów, na mieysca dla niego przygotowane.

Prezes Senatu i Senatorowie świeccy połączą się z Senatorami Duchownymi i zaymą swoie krzesła.

Ministrowie zasiędą także na mieyscu sobie w Praesbiterium wskazaném.

Radzcy Stanu, tak Zwyczayni iak Nadzwyczayni, tudzież Referendarze Stanu, zaymą mieysca swoie w odstępie piérwszym Działu IV.

Członki Sądu Naywyższego, Kommissyi Oświecenia Publicznego i Izby Obrachunkowéy, umieszczą się w piérwszym odstępie Działu VI.

Weyście do ławek odstępu piérwszego, uskuteczniać się będzie od strony wewnętrznéy kościoła

Weyście do ławek odstępu średniego i naywyższego Działu VI., uskuteczniać się będzie przez Dział X. i odstęp naywyższy Działu VIII.

Pomocnik Mistrza Obrzędów starać się będzie, ażeby to przeyście było ułatwione.

Pomocnik Mistrza Obrzędów, umieściwszy wszystkie Osoby tego Oddziału w mieyscach przeznaczonych, sam stanie przy filarze Woiewództwa Krakowskiego.

Z Oddziału IX. Pomocnik Mistrza Obrzędów przeprowadzi przez odstęp średni Działu IX. wszystkich Urzędników Biur i Wydziałów Rady Stanu, Kommissyy Rządowych Izby Obrachunkowéy, i umieści ich w odstępie średnim i naywyższym Działu VII.

Następnie umieści: Urzędników Korpusu Pocztowego w odstępie piérwszym Działu X. od filaru strony Wtwa Augustowskiego;

Urzędników Korpusu Dróg i Mostów w tymże odstępie, od strony filaru ostatniego, podobnież umieści Urzędników Korpusu Górniczego w odstępie piérwszym Działu IX, od strony filaru Wtwa Podlaskiego;

Nakoniec umieści Urzędników Korpusu Leśnego w tymże samym odstępie, od strony filaru ostatniego.

Sam zaś Pomocnik Mistrza Obrzędów stanie przy filarze Wtwa Krakowskiego. — Pomocnik Mistrza Obrzędów Oddziału II. i Pomocnik Mistrza Obrzędów na samym końcu Orszaku idący, podczas umieszczenia się Osób Oddziału IX, staną na linii, oddzielaiącéy mieysce dla Woyskowych przeznaczone, od mieysca, które wolnem ma pozostać przed katafalkiem: — w tymże celu, piérwszy stanie przy filarze Wtwa Podlaskiego i Dziale VII, drugi przy filarze Wtwa Augustowskiego i Dziale VIII.

Po takowém umieszczeniu Osób Orszak Żałobny składaiących, wniydą do kościoła. Woyskowi wszelkiego stopnia, którzy, podług rozkazów Naywyższéy Kommendy Woyskowéy, w liczbie 160 będą mogli być Obrzędowi przytomnymi, i zaymą mieysce w Dziale II. nieprzechodząc za liniią, którą dwóch Pomocników Mistrza Obrzędów, po obu iéy końcach stoiący, wskazywać będą.

Umieszczenie Dam w Kościele uskuteczni się sposobem następuiącym:

Damy, którym bilety, z Wyższego Rozkazu udzielone zostaną do Loży Królewskiéy, przeydą przez Zamek do téyże Loży; Damy tak do Chóru od strony Loży, iak do Chóru od Zakrystyi, tudzież i do odstępów średniego i naywyższego w Dziale IV. kościoła, przyiadą w karétach na rynek Sta ego Miasta o godzinie 10, a ztamtąd, te, które będą miały bilety do Chóru od Zakrystyi, udadzą się piechotą ulicą Pojezuicką do drzwi prowadzących do Zakrystyi, gdzie Urzędnik do tego wyznaczony zaprowadzi ie do Chóru; te zaś, które będą miały bilety do Chóru od strony Loży lub do kościoła, z Rynku Starego Miasta udadzą się podobnież piechotą, przez ulicę Pojezuicką, Kanoniie, Dziekankę i weydą bocznemi drzwiami do kościoła, gdzie im Urzędnik wyznaczony wskaże mieysca właściwe. Damy tak na Chórach iako i w Kościele będą w ubiorze żałobnym z obszewkiem, podług przepisu żałobnego.

(Dokończenie nastąpi.)

KOBIÉTA.

Gdy swém wszechmocném „Stań się" stworzył Bóg człowieka,
Co dzielną duszy siłą sam Boga docieka:
„Już teraz" chytry szatan z radością zawoła,
„Nic większego two ramię utworzyć nie zdoła!"
W teir skinął Bog: — koroną uwieńczył swe dzieła,
Zgrzytnął szatan ze złości... kobieta byt wzięła.

Ludwik Adolf...

WIADOMOŚCI
dla towarzyskiego pożycia.

Ze Lwowa. — Dnia 21. Kwietnia dano po raz pierwszy Komedyią we 4 aktach podług Klaurena przez Wincentego Tulliego obrobioną: Dóm Raczyńskich. Klauren niezrownany w powieściach, słaby talent okazał w dziełach teatralnych, Komedyie iego na żadnym z niemieckich teatrów dobrze przyiętemi nie były. Ninieysza całą komikę winna po naywiększey części dobrze użytemu przysłowiu: *Das Ding da*, które żadnym sposobem trafnie przepolszczone być nie mogło. — Nastąpiła po raz pierwszy Komedyia w 1 akcie z francuskiego Melesville: Taiemnice, także przez Wincent. Tulliego przełożona. Sztuka ta iuż była przełożona na iezyk polski i drukowana w Warszawie.

Dnia 24. Kwietnia dano Trajedyią oryginalną: Ludgarda.

Dnia 26. Melodrama we 3 aktach z francuskiego Frederyka: Sierota i Morderca. Sztuka w smaku teatru paryzkiego *Boulevard du Temple* z podobnym napisana talentem jak: Dway Sierżanci, Sierota z Genewy, Więzień galerowy, Cardillac i t. d. P. Kamińska wyszczególniała się w roli Wiktora Luceval. — Nastąpiła Komedyio-Opera w 1 akcie L. A. Dmuszewskiego: Indyk nadziany dukatami.

Dnia 28. wznowiona Komedyia w 5 aktach z angielskiego przez Bogusławskiego przerobiona i znayduiąca się w dziełach iego: Szkoła obmowy. Jestto arcydzieło Talij angielskiey, sztuka pełna mocnych charakterow; P. Bogusławski umiał ią godnie do zwyczaiów narodowych zastòsowsć. Wyszczególniali się grą PP. Kamińska (Dorymena), Smochowski (Regent), Rudkiewicz (Susceptowicz) i t. d.

Dnia 1go Maja przestarzała Opera komiczna: Roszko Cymbałek. X. X.

List z Czerniowiec. — Mamy tu Teatr pod Dyrekcyią znanego we Lwowie dramatycznego poety, który Winniki uniesmiertelnił, P. Friedlanda, i rzecz dziwna! grywaią czasem sztuki polskie. Grali Komedyią z niemieckiego przełożoną: Dezertor, w któréy nieiaki P. Gorecki wystepował. — Dawano także dnia 22. Kwietnia Ekonoma w tarapatach, sztukę przełożona z Kotzebuego. P. Gorecki popisywał się nierównie w deklamacyi i podczas iednéy przedstawy wygłaszał Publiczności Czerniowieckiey ze sceny Baladę Szyllera: Nurek, przekładania J. N. Ka-

mińskiego. Tenże P. Gorecki iest oraz szybkobiegaczem, biegał w Czerniowcach, a nawet do Śniatyna, i myśli doskonalić się w téy sztuce. —!o!—

W dziele angielskiém wyszłém w Ameryce: *Pulawski vindicated from an unsupported charge* broni nieznany autor tego Wodza Konfederacyi barskiéy przeciw niesłusznym zarzutom skąd inąd szanowney autorki niemieckiey Elisy von der Recke. Z dzieła tego dowiaduiemy się, że Puławski walczył w bitwie pod Brandyminą przy Wassingtona boku i z polecenia Kongressu urządzał pułk ieden Kopiyników i piechoty. Spiesząc pod Savannah flocie francuskiéy na pomoc, śmiertelnie został raniony i znalazł grób w odmętach Oceanu. Kongres miał mu pomnik wystawić, ale do tego nie przyszło. Gdy r. 1824. wieżdżał Lafayette uroczyście do Baltymory, milicyia podała mu sztandar niegdyś iéy przez Puławskiego darowany. S. J.

Z **Wiednia** — Budowa Kolei żelazney między Budweis i Mauthausen, na którą N. Pan naywyższém postanowieniem Swoiém z d. 7. Września 1824. dał Profesorowi Franciszkowi Antoniemu Kawalerowi Gerstner wyłączny z istotnemi korzyściami przywiley na lat pięć, szybko postępuie. Już na początku roku zeszłego zawiązało się tu Towarzystwo, kieruiące przedsiębierstwem tém łącznie z wymienionym Profesorem, który wystąpił w tym celu ze służby cesarskiéy i iego oycem c. k. Gubernialnym Radcą i Dyrektorem budowli kraiowych w Czechach. Towarzystwo uzyskało wnet na Członków swoich: Ministra Spraw wewnętrznych i Wielkiego Kanclerza Franciszka Hrabiego Saurau; Xięcia Józefa Szwarcenberga, Hrabiego Buquoy, Hrabiego Thurheim; Jenerała Hr. Starhemberga i Barona Heller; Karola Barona Geusau, Barona Gudenau, Barona Jakóba Geymuller i Barona Spielmann. Oprócz tego przystąpiło do tego Towarzystwa kilku prywatnych, a szczególniéy Członkowie tuteyszych wielkich domów handlowych, mianowicie: PP. Geymuller i Komp.; S. G. Sina; J. H. Stametz i Komp. (którzy iuż przez trzy lat trudnią się tém przedsiębierstwem); daléy PP. Franci. Appl, Arnstein i Eskeles, Ludwik Astori, Ballabene i Komp. M. L. Biedermann, Fran urod. Bogner, Leon Calman, L. A. Elkan, Jerzy Escher de Berg, Carlo d'Ottavio Fontana; Michał Fink, R. Foges, C. A. Fiedler i Synowie, W. A. Gosmar, J. B. Gouge; Henikstein i Komp.; L. N. de Herz; Jan Herring; Bracia Heimann; Hofmann i Goldstein; Karol Isenflamm; L. de Jütz; M. C. Kralt; M. Lackenbacher i Komp.; Lämmel i Syn; de Liebenberg i Synowie; J. J. Löwenthal; Antoni Mayer; Karol Mayer; N. Mayed i J. G. Landauer; Demetry Marziarli; de Mayersbach; J. Pontzen, Antoni Prandstetter; Aloyzy Reyer i Komp.; Ritter i Syn; M. A. Rothschild i Synowie; Wacław de Sallaba, Jérzy Samara, G. Scamaraga i Fili; J. M. Scheibenpogens Eidam; Antoni Schnapper; Edward Schmidt; Leopold Schmidt; Józef Leopold Singer; A. G. urod. de Seydel; Melch. Kawaler de Steiner; Józef Thury, M. Ullmann; Wayna i Komp.; S. P. Wertheimber i Seckstein; de Wertheimstein tegoż Syn; H. de Wertheimstein Synowie; Franc. Winklers Synowie, i Ignacy Wirker de Wakersfeld. — Po otworzeniu subskrypcyi tegoż Towarzystwa w dniu 12. Marca r. z., wynosiła składka do dnia 20. Marca w ciągu dni 8 więcéy iak 800,000 ZR. M. K., rozpoczęto budowę po uczynionych przygotowaniach i zwiezieniu materyiałów w d. 7. Sierpnia, i naypierwéy obrano naytrudnieysze mieysce do kolei na połowie drogi czeskiéy. Podług Protokołu z dnia 22. Listopada spisanego przez Komissyią od Rządu tamże wysłaną, długość kolei drzewem i żelazem wyłożonéy wynosiła 4763 sążni; daley znaleziono 1300 sążni nowéy kolei drzewianey, nakoniec 110 sążni rozpoczętéy roboty; całe założenie i budowę kolei uznała Komissyia za odpowiedne zamiarowi, a próba okazała rezultat, że ładunek 380 cetnarow wied. z góry, a 173 cet. do góry przez iednego konia bez natężenia siły, tak w prostéy linii iakoteż i w naywiększych zakrętach był ciągniony. — Po obliczeniu kosztorysów podług zasady dotąd wyrachowanych robot i onych cen, i przez Kommissyią techniczną od Dyrekcyi Towarzystwa do tego mianowaną takowe rozpoznane, i zatwierdzone, okazał ten przyiemny rezultat, że z budową téy kolei podług naytrwalszego sposobu, żadna droga lub kolęy tak na stałym lądzie iak w Anglii dotąd wykonane, równać się nie mogą, a iednak wraz z zaprowadzeniem wszystkiego, a znacznego *Fundus instructus* dla odbywania podróży po całéy kolei, i wraz z umówioném wynagrodzeniem kieruiącemu robotami, summy 11 lub naywięcéy 1200,000 ZR. w M. K. nie przewyższa, i że zysk pochodzący podług wszelkiego prawdopodobieństwa może przynaymniey 8 do 9 procentu uczynić. — Takim sposobem to powszechnie użyteczne przedsiębierstwo wsparte iest patryiotyzmem wielu prywatnych a szczególniey Stanu kupieckiego wiedeńskiego, oraz każdy maiący udział, z powyższych elaboratów powoźmie przekonanie, że zamiar udał się, i odpowie łożonym kapitałom przez procenta żadnym stosunkom czasu niepodlegaiącym.

Z **Berlina.** — Z radością czytaliśmy w pismach publicznych, że iuż i w Rossyi obostrzono prawem własność autorów dramatycznych. I tak autor Trajedyi lub Dramatu kilkuaktowego dostanie cały dochód drugiey wystawy, tłómacz i autor sztuki pomnieyszéy podobnież, wszelako z odtrąceniem wydatków. Autor Komedyi lub trzechaktowego Vaudevillu prozą, albo iednoaktowego wierszem dostanie dochód trzeciéy wystawy z odtrąceniem wydatków. Z resztą prawo własności należy do autora lub tłómacza, choćby nawet dzieło iuż drukowane było. — w —

Z **Francyi.** — Dnia 13 z. m. na teatrze w Havre omało niezisciła się, z wielkim smutkiem Melpomeny, bayka: **Niedźwiedź, amator ogrodow.** Talma, grał tam po drugi raz rolę Karola VI., wspierany wybornie przez Panią Petit; zapał był posunięty do naywyższego stopnia. Nagle kamień rzucony z loż wyższych i obwinięty w papier uderzył w głowę sławnego tragika nad lewem okiem. Można sobie wystawić zadziwienie i trwogę zgromadzenia na tak nadzwyczayny wypadek. Po spuszczeniu kurtyny Talma iednomyślnie wywołany, okazawszy się, uspokoił obawę Publiczności. Kamień ten nie był rzucony w nieprzyiacielskim zamiarze: przeciwnie rzucaiący iest iednym z naywiększych wielbicieli Talmy, a kamień na pozor nieprzyiacielski miał tylko na celu przesłanie z większą szybkością poetyckiego wyrażenia hołdu należącego się wielkiemu talentowi. Skończyło się na strachu; lecz zapewne Talma byłby przeniósł mądrego przyiaciela nad przyiaciela takiego.

Francuski improwizator Eugen. de Pradel, wezwał P. Sgrioci, aby łącznie z nim wystawił improwizacyię włosko-francuską, na korzyść braci Frankonich.

Redakcyia Józefa Beusy. — Druk Piotra Pillera.